

ข้อเสนอนโยบายสภาผู้บริโภคนาย ดี มีคะแนน

ช่วงที่ผ่านมา ผู้บริโภคเผชิญปัญหาที่สร้างความเสียหายรุนแรงในระดับที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในแทบทุกมิติ สภาองค์กรของผู้บริโภคได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคจำนวนมาก ทั้งกรณีภัยมิถุนายนออนไลน์ และการซื้อสินค้าที่ไม่ได้รับสินค้า โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบางซึ่งได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ผู้สูงอายุจำนวนมากสูญเสียเงินออมจากการถูกหลอกลวงทางออนไลน์ ขณะเดียวกัน ระบบขนส่งสาธารณะยังมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย บริการไม่ครอบคลุม และมีค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าแรงขั้นต่ำ การศึกษาที่รัฐจัดให้ยังมีค่าใช้จ่ายแฝงเพิ่มเติม ขณะที่เด็กและเยาวชนจำนวนมากไม่ยอมเสี่ยงต่อการหลุดออกจากระบบการศึกษา ทั้งที่ประเทศกำลังเผชิญภาวะหนี้ครัวเรือนสูงถึงร้อยละ 90 ของ GDP

สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคกำลังอยู่ในภาวะวิกฤตความเสี่ยงระดับสูง ทั้งจากความปลอดภัยในการซื้อสินค้า ความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณะ ตลอดจนการระดมค่าใช้จ่ายที่ไม่สอดคล้องกับรายได้และภาวะหนี้ครัวเรือน ผู้บริโภคไม่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้องเข้ามากำกับดูแลและคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรมที่ผ่านมา สภาองค์กรของผู้บริโภคได้ผลักดันข้อเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แม้บางข้อเสนอมีความคืบหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ แต่ยังมีอีกหลายประเด็นที่ไม่เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านกฎหมาย การจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่ยึดผู้บริโภคเป็นศูนย์กลาง และการขาดเจตจำนงทางการเมืองที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนนโยบายที่มีความท้าทายเชิงโครงสร้าง

ด้วยเหตุนี้ สภาองค์กรของผู้บริโภคจึงจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่สำคัญและสามารถดำเนินการได้จริงเสนอต่อพรรคการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2569 เพื่อให้พรรคการเมืองนำไปใช้จัดทำและรณรงค์นโยบายเชิงยุทธศาสตร์ต่อประชาชนในฐานะผู้บริโภคและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รวมถึงใช้เป็นกรอบในการจัดทำคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาหลังการจัดตั้งรัฐบาล และเป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐนำไปแปลงสู่แผนปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรม ข้อเสนอแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มนโยบายหลัก ได้แก่

1. ภัยออนไลน์ ครอบคลุมการจัดตั้งกองทุนเยียวยาความเสียหายจากภัยมิถุนายนออนไลน์ การกำหนดให้แพลตฟอร์มค้าขายต้องยืนยันตัวตนผู้ขาย และการจัดให้มีแพ็คเกจโทรศัพท์มือถือพื้นฐานในราคาที่เข้าถึงได้
2. เมืองที่เป็นธรรม ครอบคลุมการพัฒนาาระบบขนส่งสาธารณะที่ทุกคนสามารถใช้ได้ทุกวัน การนำที่ดินของรัฐที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์มาใช้เพื่อการบริหารจัดการน้ำและที่อยู่อาศัย และการส่งเสริมการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน
3. คุณภาพชีวิต ครอบคลุมการจัดการศึกษาฟรีที่แท้จริง การยกระดับความปลอดภัยด้านอาหารเพื่อสุขภาพของคนไทย และการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพให้เกิดความเท่าเทียม

“โดนหลอกออนไลน์ มีกองทุนเยียวยา”

สถานการณ์ปัญหาปัจจุบัน

การเติบโตอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจดิจิทัลได้นำมาซึ่งการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cybercrime) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหลอกลวงทางการเงินผ่านช่องทางออนไลน์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อตัวบุคคลและส่งผลเสียหายรุนแรงระดับชาติ เนื่องจากอาชญากรรมดังกล่าวเป็นภัยคุกคามต่อความเชื่อมั่นในระบบธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ ข้อมูลการรับแจ้งความออนไลน์คืออาชญากรรมทางเทคโนโลยีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 18 พฤศจิกายน 2568 พบว่า มีการแจ้งความคดีออนไลน์ 293,080 เรื่อง มูลค่าความเสียหายรวม 26,842 ล้านบาท แต่สามารถอายัดเงินได้ทันเพียง 296 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 ของมูลค่าความเสียหายเท่านั้น

อย่างไรก็ดี แม้ว่ารัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการออกพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 และพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 เพื่อป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ทั้งการระงับธุรกรรมทางการเงินชั่วคราว ครอบคลุมไปถึงสินทรัพย์ดิจิทัล การจัดการบัญชีม้า การให้หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี แต่กลไกในการเยียวยาและชดเชยความเสียหายทางการเงินแก่ผู้เสียหายยังมีความล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพพอ ผู้เสียหายไม่สามารถได้รับเงินคืนได้โดยทันที ดังนั้น การสร้างกลไกที่สามารถตอบสนองได้อย่างรวดเร็วเพื่อสามารถคืนเงินที่สูญเสียให้แก่ผู้เสียหายได้โดยเร็วจึงเป็นความปรารถนาสูงสุดของเหยื่ออาชญากรรมออนไลน์ เนื่องจากผู้เสียหายทุกรายต้องเผชิญกับความเครียดกับการสูญเสียเงิน นอกจากนี้ยังต้องวิตกกังวลกับขั้นตอนและความล่าช้าของการติดตามเงินคืน ทั้งยังมีผู้เสียหายบางรายสูญเสียเงินจนหมดเนื้อหมดตัวจากการถูกมิจฉาชีพหลอกลวงจนทำให้ไม่สามารถมีเงินในการดำรงชีวิตชีวิตต่อไปได้

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ขอให้รัฐโดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจัดตั้งกองทุนเยียวยาความเสียหาย ในมาตรา 8/1 วรรคที่หนึ่ง แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2568 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือและเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายเบื้องต้น ด้วยการจ่ายเงินให้แก่ผู้เสียหายที่ถูกดูเงินและถูกหลอกให้โอนเงินเป็นจำนวนหนึ่งก้อน เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการบรรเทาความเดือดร้อนอย่างเร่งด่วน โดยที่มาของเงินกองทุนมาจากผู้ที่อาจมีส่วนทำให้เกิดความเสียหาย เช่น แพลตฟอร์ม ธนาคาร ผู้ให้บริการโทรคมนาคม ร่วมจ่ายเงินสมทบ หรือเงินจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ยึดมาจากมิจฉาชีพที่ไม่มีเจ้าของ เพื่อให้สามารถจ่ายเงินชดเชยแก่เหยื่อได้รวดเร็ว ลดความเดือดร้อนของประชาชนอย่างทันท่วงที

ข้อปชั้วรทุกแพลตฟอร์ม

สถานการณ์ปัญหาและความเร่งด่วน

ปัจจุบันการซื้อขายสินค้าและบริการทางออนไลน์ได้รับความนิยมสูงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าได้สะดวกและมีราคาถูกกว่าตลาดทั่วไป ทั้งนี้ จากข้อมูลสถิติการรับเรื่องร้องเรียนของสภาองค์กรของผู้บริโภค เกี่ยวกับสินค้าและบริการทั่วไป ในปีงบประมาณ 2568 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2567 - 30 กันยายน 2568 พบว่า มีผู้บริโภคที่ร้องเรียนจำนวน 23,703 คน และมากกว่า 28% จำนวน 6,718 เรื่อง เป็นเรื่องภัยออนไลน์จากการซื้อสินค้าและบริการ หลอกลงทุน คอลเซ็นเตอร์ เป็นมูลค่าความเสียหายกว่า 1,968 ล้านบาท โดยเป็นกรณี “ซื้อของไม่ได้ของ” การฉ้อโกงหรือหลอกลวงผ่านเพจปลอม และการจำหน่ายสินค้าไม่ได้มาตรฐาน โดยพบว่า เฟซบุ๊ก เป็นแพลตฟอร์มที่เกิดปัญหากับผู้บริโภคมากที่สุด

ดังนั้น เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภคในการซื้อสินค้าและบริการทางออนไลน์ในทุกช่องทาง และปกป้องคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย สภาผู้บริโภคจึงมีข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อยกระดับการตรวจสอบผู้ขายและความโปร่งใสบนแพลตฟอร์มดิจิทัล รายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะนโยบาย

1. ขอให้พรรคการเมืองมีนโยบายให้สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ทุกแพลตฟอร์มโดยเฉพาะ facebook ยกระดับความปลอดภัยด้วยการขึ้นทะเบียนขายของออนไลน์และจัดตั้งนิติบุคคลในไทย

2. ขอให้พรรคการเมืองมีนโยบายให้มีการยืนยันตัวตนผู้ขายทุกรายบนแพลตฟอร์ม เพื่อให้สามารถระบุตัวตนและติดต่อได้ในกรณีที่มีปัญหาหรือการดำเนินการตามกฎหมาย เช่น ชื่อผู้ขาย ที่อยู่และตำแหน่งร้านค้า เบอร์โทรศัพท์ รวมถึงต้องแสดงป้ายรับรองผู้ขายให้แก่ร้านค้าที่ผ่านการตรวจสอบ เช่น DBD Registered, DBD Verified และหมายเลขการจดทะเบียนขายตรงและตลาดแบบตรง ตรามาตรฐาน มอก. ตรา อย. พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและเข้มงวดสำหรับผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ละเลยหรือไม่ดำเนินการตามหน้าที่ในการยืนยันตัวตนของผู้ขายตามที่กฎหมายกำหนด

อวสานแฟ็กเกจแพง

สถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาเชิงโครงสร้าง

ปัจจุบันประเทศไทยเผชิญวิกฤตความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แม้อินเทอร์เน็ตจะกลายเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ทั้งในการประกอบอาชีพ การศึกษา และการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ แต่โครงสร้างราคาแฟ็กเกจโทรศัพท์มือถือในปัจจุบันกลับสวนทางกับค่าครองชีพ ประชาชนส่วนใหญ่ต้องแบกรับภาระค่าบริการที่สูงเกินจริงเมื่อเทียบกับคุณภาพที่ได้รับ โดยเฉพาะปัญหาการจำกัดปริมาณข้อมูลและการลดความเร็วอินเทอร์เน็ต (Fair Usage Policy: FUP) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการใช้งานที่ต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดเงื่อนไขการเข้าถึงแฟ็กเกจราคาถูกที่มักจำกัดเฉพาะกลุ่มอายุหรือระดับรายได้ ยิ่งตอกย้ำความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร จึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อกลุ่มแรงงานอิสระ นักเรียนนักศึกษา และผู้มีรายได้น้อยที่ไม่สามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลได้อย่างเต็มที่ ท่ามกลางภาวะตลาดโทรคมนาคมที่มีแนวโน้มการผูกขาดสูงขึ้น

อีกทั้ง กลไกการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศกำลังประสบปัญหาเรื่องความสมดุลของอำนาจและการตรวจสอบ การยกเลิกหรือแก้ไขบทบัญญัติที่เคยให้อำนาจวุฒิสภาและประชาชนในการเข้าชื่อถอดถอนกรรมการ กสทช. ตามเจตนารมณ์เดิมของกฎหมาย ได้สร้างภาวะ "สุญญากาศทางการตรวจสอบ" ทำให้องค์กรอิสระที่มีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรของชาติและตัดสินใจชะตากรรมของตลาดสื่อสารขาดความยึดโยงกับภาคประชาชน เมื่อกลไกการถอดถอนทำได้ยากหรือถูกรวมอำนาจไว้ที่ฝ่ายบริหารเพียงอย่างเดียว ย่อมนำไปสู่ความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนมากกว่าประโยชน์สาธารณะ หรือเกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และส่งผลให้ข้อเรียกร้องด้านสิทธิพื้นฐานในการสื่อสารของประชาชนไม่ได้รับการตอบสนองอย่างที่เป็นควรจะเป็น การคืนอำนาจตามมาตรา 21 และ 22 จึงไม่ใช่เพียงเรื่องทางกฎหมาย แต่เป็นเรื่องของการคืนความเป็นธรรมและอำนาจการต่อรองให้กับเจ้าของคลื่นความถี่ที่แท้จริงคือประชาชน

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. ขอให้พรรคการเมืองผลักดันให้เกิดแฟ็กเกจโทรศัพท์มือถือพื้นฐานในราคา 100 บาท/เดือน (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยมีข้อมูล (data) อย่างน้อย 70 GB ความเร็วอย่างน้อย 5 Mbp และหลังจากนั้น ความเร็วลดลง (FUP) เหลือ 512 Kbps โดยไม่ลดความเร็วลง และเสียง (Voice) 100 นาที โดยไม่มีเงื่อนไขด้านอายุ รายได้ หรือสถานะทางสังคมเนื่องจากการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและจำเป็นสำหรับประชาชนชาวไทย

2. ขอให้นำบทบัญญัติมาตรา 21 และ 22 ของ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กลับมาพิจารณาแก้ไขกฎหมายและบังคับใช้ เพื่อคืนอำนาจให้วุฒิสภาและประชาชนสามารถเข้าชื่อถอดถอนกรรมการ กสทช. ได้หากปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือทุจริต

“ตั้งกองทุนขนส่งสาธารณะทุกจังหวัด”

สถานการณ์ปัญหา

อุบัติเหตุทางท้องถนนเป็นหนึ่งในปัญหาเชิงโครงสร้างที่รุนแรงที่สุดของประเทศไทย มีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางท้องถนนในระดับสูง ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานและวัยรุ่น และยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือรถจักรยานยนต์ สะท้อนความล้มเหลวของรัฐในการจัดให้ประชาชนมีทางเลือกในการเดินทางที่ปลอดภัยและเท่าเทียม แม้จะมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมอย่างต่อเนื่อง แต่ระบบขนส่งสาธารณะของไทยยังไม่สามารถเป็น “ทางเลือกหลัก” ในชีวิตประจำวันของประชาชนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในต่างจังหวัด ให้การใช้นานพาหนะส่วนบุคคลหรือยานพาหนะที่มีความเสี่ยงสูงกลายเป็นความจำเป็น ไม่ใช่ทางเลือก หากประชาชนยังไม่มีระบบขนส่งสาธารณะที่ครอบคลุม ราคาเข้าถึงได้ และมีมาตรฐานความปลอดภัย เมื่อไม่สามารถพึ่งพาสาธารณะได้ การใช้รถส่วนตัวจึงเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลให้จำนวนรถบนถนนเพิ่มขึ้น อุบัติเหตุ มลพิษ และต้นทุนทางสังคมเพิ่มขึ้นเช่นกัน

ในเชิงการกำกับดูแลด้านความปลอดภัย ประเทศไทยยังคงอนุญาตให้ใช้นานพาหนะที่มีความเสี่ยงสูง เช่น รถโดยสารสองชั้น ในเส้นทางที่มีความเสี่ยง ทั้งเส้นทางภูเขา เส้นทางโค้ง และเส้นทางระหว่างจังหวัด ซึ่งเมื่อเกิดอุบัติเหตุมักนำไปสู่การสูญเสียชีวิตจำนวนมาก ขณะเดียวกัน เด็กและเยาวชนยังไม่มีหลักประกันด้านการเดินทางไป-กลับสถานศึกษาอย่างปลอดภัย ระบบรถรับส่งนักเรียนยังขาดมาตรฐานด้านความปลอดภัยและการกำกับดูแลที่ดีเพียงพอ ส่งผลให้ครอบครัวที่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่าย ปัญหาทั้งหมดนี้มีรากเดียวกัน คือการขาดนโยบายระดับชาติ และโครงสร้างการบริหารจัดการขนส่งสาธารณะในระดับพื้นที่ที่ชัดเจน ขาดหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการขนส่งสาธารณะท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดอำนาจตัดสินใจ งบประมาณ และกลไกทางกฎหมายในการจัดบริการขนส่งสาธารณะที่มีคุณภาพ ต่อเนื่อง และปลอดภัย ส่งผลให้การแก้ปัญหาอุบัติเหตุยังคงเป็นการแก้เฉพาะหน้า ไม่ใช่การปฏิรูปเชิงโครงสร้างเพื่อคุ้มครองชีวิตประชาชนในระยะยาว

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. กำหนดนโยบายยุติการใช้รถโดยสารสองชั้นในระบบขนส่งสาธารณะอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากเส้นทางที่มีความเสี่ยงสูง พร้อมจัดทำมาตรการซื้อคืนหรือชดเชยแก่ผู้ประกอบการ เพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่มาตรฐานยานพาหนะที่ปลอดภัยเชิงระบบ และลดการสูญเสียชีวิตจากอุบัติเหตุรุนแรง
2. ผลักดันนโยบายอุดหนุนค่าเดินทางรถรับส่งนักเรียนในอัตรา 15 บาทต่อคนต่อวันเรียน ครอบคลุมทุกระดับการศึกษา พร้อมกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของรถและผู้ขับขี่อย่างเข้มงวด เพื่อลดอุบัติเหตุในเด็กและเยาวชน และลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว
3. กำหนดให้การเข้าถึงระบบขนส่งสาธารณะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน เพื่อสร้างหลักประกันด้านการเดินทางที่ทั่วถึง เท่าเทียม และปลอดภัย เช่น ค่าโดยสารไม่เกิน 10% ของรายได้ขั้นต่ำ และออกจากที่พักเจอจุดบริการขนส่งสาธารณะภายใน 500 เมตร เป็นต้น
4. เพิ่มอำนาจให้ท้องถิ่นจัดการขนส่งสาธารณะ แก่กฎหมายให้กรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำรายได้จากภาษีรถยนต์มาใช้พัฒนาขนส่งสาธารณะ พร้อมตั้งกองทุนขนส่งสาธารณะท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการจัดการบริการขนส่งสาธารณะและระบบรถรับส่งนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

เปลี่ยนที่ว่าง เป็นที่พึ่ง

ปัญหาและความยากลำบากของผู้บริโภค

ประเทศไทยเผชิญปัญหาภัยพิบัติหลายประการ เช่น เหตุการณ์แผ่นดินไหว อุทกภัย ที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ รวมทั้งความไม่สอดคล้องกันในการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินของรัฐ ซึ่งมักถูกปล่อยให้ทิ้งร้างว่างเปล่าหรือเน้นการพัฒนาเชิงพาณิชย์เพื่อแสวงหารายได้เป็นหลัก ส่งผลให้ที่ดินราชพัสดุในหลายทำเลที่มีศักยภาพกลายเป็น "ภาระด้านการดูแล" ของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ แทนที่จะเป็น "สินทรัพย์" ที่ช่วยแก้ปัญหาวิกฤตเมือง โดยเฉพาะในด้านความมั่นคงทางนิเวศที่นับวันเมืองยิ่งเสี่ยงต่อภัยพิบัติที่รุนแรงขึ้นจากหลายประเด็น เช่น การขาดพื้นที่รับน้ำที่ หรือพื้นที่หลบภัยพิบัติเฉพาะกิจที่มีประสิทธิภาพ ขณะที่ประชาชนกลุ่มรายได้น้อยถึงปานกลางกำลังเผชิญวิกฤตที่อยู่อาศัยอย่างหนัก เนื่องจากราคาสงหาริมทรัพย์พุ่งสูงจนเกินเอื้อม บีบบังคับให้ต้องย้ายออกไปอยู่แถบชานเมืองที่ห่างไกลแหล่งงานและระบบขนส่งมวลชน จนเกิดเป็นภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางและลดทอนคุณภาพชีวิตลงอย่างต่อเนื่อง

อีกทั้งยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงที่พักอาศัยที่ปลอดภัยและราคาเหมาะสม (Affordable Housing) ผนวกกับการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานที่ทำหน้าที่เป็นแก้มลิงหรือพื้นที่ปลอดภัยรองรับภัยพิบัติ จึงกลายเป็นโจทย์สำคัญที่กลไกบริหารที่ดินรัฐแบบเดิมไม่สามารถตอบสนองได้ การที่รัฐยังขาดการบูรณาการงบประมาณระหว่างหน่วยงานที่ดูแลที่ดิน ทำให้โอกาสในการยกระดับพื้นที่รกร้างให้เป็น "สินทรัพย์ทางนิเวศเมือง" หรือที่อยู่อาศัยระบบเช่าระยะยาวเพื่อชดเชยสวัสดิการต้องสูญเสียไป หากไม่มีการปรับเปลี่ยนนโยบายเพื่อดีงอำนาจตามกฎหมายมาใช้ในการจัดสรรที่ดินเหล่านี้ใหม่ ชุมชนเมืองจะยังคงต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและความไม่มั่นคงในชีวิตอย่างเลี่ยงไม่ได้ เพียงเพราะทรัพยากรส่วนรวมถูกใช้ไปเพื่อประโยชน์ทาง การเงินระยะสั้นมากกว่าการสร้างที่ยั่งยืนให้แก่สาธารณะ

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

ขอให้พรรคการเมืองมีนโยบายที่ดินรัฐโดยให้ใช้อำนาจตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุ ออกนโยบายในการบริหารจัดการที่ดินของรัฐที่ได้ทำประโยชน์ ดังนี้

- ขอให้หน้าที่ดินรัฐมาพัฒนาเป็นพื้นที่รับน้ำเชิงรุกและพื้นที่รองรับการอพยพ หรือการพักพิงชั่วคราวเมื่อเกิดภัยพิบัติ พร้อมเปลี่ยนสถานะที่ดินจากภาระด้านการดูแลให้เป็น “สินทรัพย์ทางนิเวศเมือง”

- ขอให้หน้าที่ดินรัฐมาพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัยราคาเหมาะสม (Affordable Housing) โดยเน้นทำเลใกล้สถานีนขนส่งมวลชนและแหล่งงานเพื่อลดภาระค่าเดินทางของผู้มีรายได้ต่ำถึงปานกลาง พร้อมทั้งเปลี่ยนมาตรการจากการมุ่งเน้นการขายเป็นการจัดทำ "ระบบเช่าระยะยาวราคาถูก" ที่มีการบริหารจัดการโดยรัฐ เพื่อสร้างหลักประกันให้ประชาชนเข้าถึงที่พักอาศัยที่ปลอดภัยและมีมาตรฐานได้อย่างทั่วถึง ควบคู่ไปกับการใช้ฐานข้อมูลผังที่ว่างมาจัดทำสวัสดิการที่อยู่อาศัยที่ตอบโจทย์โครงสร้างสังคมเมืองอย่างยั่งยืน

“หยุดสร้างโรงไฟฟ้า เปิดฟรีโซลาร์เซลล์”

สถานการณ์ปัญหาปัจจุบัน

ปัจจุบันระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของประเทศไทยกำลังเผชิญกับสภาวะ "ล้นเกิน" อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะตัวเลขกำลังผลิตไฟฟ้าสำรอง (Reserve Margin) ที่พุ่งสูงขึ้นเกินกว่ามาตรฐานความมั่นคงทางพลังงานสากลไปมาก (ปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 40 – 50 ขณะที่มาตรฐานกำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 15) ปัญหานี้ไม่ได้เป็นเพียงแค่ประเด็นทางเทคนิค แต่ส่งผลกระทบต่อภาระค่าครองชีพของประชาชนในรูปแบบของค่าไฟฟ้า เนื่องจากสัญญาซื้อขายไฟฟ้าในปัจจุบันส่วนใหญ่มีลักษณะ "ไม่ใช้ก็ต้องจ่าย" (Take-or-Pay) ทำให้ต้นทุนจากการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่เกินความจำเป็นถูกผลักภาระมายังผู้บริโภคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเดินหน้าอนุมัติโรงไฟฟ้าใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงฟอสซิลโดยไม่พิจารณาสัดส่วนสำรองที่เหมาะสม จึงเป็นการซ้ำเติมภาวะหนี้สินและลดขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การกำหนดนโยบายให้ระงับการอนุมัติโรงไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงฟอสซิลทุกประเภทจนกว่าค่าสำรองไฟฟ้าจะกลับลงมาอยู่ในระดับร้อยละ 15 จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยสร้างสมดุลระหว่างความมั่นคงและความยั่งยืน เพื่อหยุดวงจรการเพิ่มขึ้นของราคาไฟฟ้าที่เกิดจากปัจจัยด้านกำลังผลิตส่วนเกิน

ขณะเดียวกัน โครงสร้างการผลิตไฟฟ้าของไทยยังคงยึดติดกับเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นหลัก (ก๊าซธรรมชาติประมาณ ร้อยละ 60) ซึ่งขัดแย้งกับทิศทางของโลกที่มุ่งสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจำกัดการอนุมัติโรงไฟฟ้าใหม่ให้เป็นเฉพาะพลังงานหมุนเวียนในอนาคต จึงมีใช้เพียงทางเลือกแต่เป็นทางรอดที่จะช่วยปรับเปลี่ยนโครงสร้างพลังงานให้มีความยืดหยุ่นและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการขาดการส่งเสริมภาคประชาชนอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง นโยบายในอดีต มักเอื้อประโยชน์ต่อโครงการขนาดใหญ่ของภาคเอกชน ในขณะที่ภาคครัวเรือนกลับถูกจำกัดด้วยโควตาและเงื่อนไขราคาซื้อที่ไม่จูงใจ ทำให้การติดตั้งโซลาร์บนหลังคา (solar rooftop) ในระดับบ้านเรือนเติบโตได้ช้ากว่าที่ควรจะเป็น

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. ขอให้มีนโยบายระงับการอนุมัติการสร้างโรงไฟฟ้าฟอสซิล จนกว่าอัตราากำลังผลิตไฟฟ้าสำรอง (Reserve Margin - RM) จะลดลงต่ำกว่าร้อยละ 15 และหลังจากนั้นให้ดำเนินการตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan: PDP) ที่จะต้องสอดคล้องกับแผนลดโลกร้อน (Nationally Determined Contributions : NDC) 3.0

2. ขอให้มีนโยบายกำหนดโควตาซื้อไฟฟ้าจากโซลาร์รูฟท็อปภาคครัวเรือนในสัดส่วนเดียวกันกับภาคเอกชน โดยไม่จำกัดเวลาการรับซื้อ (ตลอดอายุการใช้งาน) และให้รับฝากไฟฟ้าแบบ Net-metering เพื่อนำหน่วยไฟฟ้าที่ผลิตได้กลางวันไปหักลบกับหน่วยไฟฟ้าที่ใช้กลางคืน หรือ กำหนดราคาซื้อแบบ Net-billing ที่ปรับปรุง ให้ราคาซื้อเป็นราคาเดียวกับที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ขายให้การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)

"เรียนฟรี ต้องฟรีจริง"

สถานการณ์ปัญหาปัจจุบัน

ปัจจุบันประเทศไทยเผชิญสภาวะวิกฤตด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้รัฐธรรมนูญจะให้การรับรองสิทธิในการเรียนฟรีพื้นฐาน แต่เมื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษาแล้วภาระค่าใช้จ่ายกลับตกเป็นของผู้เรียนและครอบครัวเกือบทั้งหมด ส่งผลให้เด็กไทยที่มีศักยภาพจำนวนมากต้องละทิ้งความฝันกลางคันเนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์ ปัญหานี้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ค่าธรรมเนียมการศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงนิยามของ “ค่าใช้จ่ายในการศึกษา” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ยังมีความกำกวมและไม่ครอบคลุมชีวิตจริงของนักเรียนนักศึกษาในยุคปัจจุบัน ด้วยข้อจำกัดทางกฎหมายในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่งผลให้ภาครัฐสนับสนุนเพียงงบประมาณพื้นฐานบางส่วน ทำให้ผู้เรียนต้องแบกรับภาระค่ากิจกรรม ค่าชุดนักเรียน ค่าทัศนศึกษา จึงเกิดภาพสะท้อนที่ว่า “การศึกษาฟรีไม่มีอยู่จริง” สำหรับครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งต้องกู้หนี้ยืมสินจนเกิดเป็นวงจรหนี้สินครัวเรือนที่ผูกพันยาวนานตั้งแต่ยังเรียนไม่จบ

นอกจากนี้ ในบริบทเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลาดแรงงานปัจจุบันต้องการแรงงานที่มีทักษะสูง มีความรู้เชิงลึก และสามารถปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาระดับปริญญาตรีที่ครอบคลุมทุกสายวิชา จึงไม่ใช่เพียง “ทางเลือก” แต่เป็น “สิทธิพื้นฐานขั้นต่ำ” สำหรับการมีงานที่มั่นคงและรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต อย่างไรก็ตาม นักศึกษาจำนวนมากเลือกเรียนตามงบประมาณที่จำกัดมากกว่าความถนัดที่แท้จริง ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเองก็ประสบปัญหาความไม่แน่นอนทางการเงินในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ หากรัฐบาลไม่มีการจัดสรรงบประมาณที่ต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อชดเชยค่าเล่าเรียน สถาบันต่าง ๆ อาจจำเป็นต้องลดคุณภาพการศึกษาหรือผลักภาระค่าใช้จ่ายคืนสู่ตัวนักศึกษาอีกครั้ง ซึ่งหากปล่อยให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้ต่อไปความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษาทำให้เยาวชนจากครอบครัวยากจนมีโอกาเข้าสู่การศึกษาระดับสูงต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ความยากจนและความเหลื่อมล้ำถูกส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น และประเทศไทยจะสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าและติดอยู่ในกับดักรายได้ปานกลางอย่างไม่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

ข้อเสนอเชิงนโยบาย “เรียนฟรี ต้องฟรีจริง”

1. สนับสนุนสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ ไม่ใช่ครอบคลุมทุกสาขาตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้งบประมาณถูกใช้อย่างคุ้มค่าและแก้ปัญหาบัณฑิตตกงาน
2. ขอให้หลักดันการแก้ไขมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยให้เพิ่มเติมคำนิยามของ “ค่าใช้จ่ายในการศึกษา” ให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อผู้เรียน เช่น ค่าบำรุงการศึกษา ค่ากิจกรรม ค่าชุดนักเรียน ค่าเรียนพิเศษ ค่าเดินทาง ค่าทัศนศึกษา และค่าใช้จ่ายด้านการเรียนออนไลน์
3. ขอให้ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยตัด (2) ออก

“ทบทวน พ.ร.บ. อาหารฉบับไดโนเสาร์”

สถานการณ์ปัญหาปัจจุบัน

สถานการณ์ระบบความปลอดภัยอาหารของประเทศไทยเผชิญกับข้อจำกัดเชิงโครงสร้างอย่างชัดเจน จากการที่พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการกำกับดูแลอาหาร บังคับใช้มานานเป็นเวลากว่า 46 ปี แต่ยังไม่สามารถรองรับความซับซ้อนของห่วงโซ่อุปทานอาหารสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายฉบับปัจจุบันยังขาดกลไกสำคัญด้านความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูล และการตรวจสอบย้อนกลับตั้งแต่ต้นทางการผลิตจนถึงผู้บริโภค ส่งผลให้เมื่อเกิดปัญหาอาหารปนเปื้อนหรือไม่ได้มาตรฐาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถจัดการได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ขณะเดียวกัน บทลงโทษที่ไม่สอดคล้องกับระดับความเสียหายต่อสุขภาพ และเศรษฐกิจ ยังไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงการควบคุมคุณภาพอย่างจริงจัง หากบริโภคอาหารไม่ปลอดภัยในวันนี้ก็อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ป่วยและการรักษาพยาบาลในระยะยาวโดยที่ไม่รู้ตัว

ในอีกด้านหนึ่ง ระบบการผลิตอาหารของประเทศไทยพึ่งพาการเกษตรเคมีเป็นหลัก เนื่องจากเกษตรกรจำนวนมากยังขาดความเชื่อมั่นในตลาดอาหารปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ทั้งในด้านเสถียรภาพราคา การเข้าถึงตลาด และการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเป็นระบบ การไม่มีเป้าหมายระดับชาติที่ชัดเจนด้านการเพิ่มพื้นที่และผลผลิตอาหารปลอดภัย ทำให้การเปลี่ยนผ่านสู่ระบบการผลิตที่ยั่งยืนเป็นไปอย่างกระจัดกระจายและไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้พื้นที่เกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัยของประเทศไทยเติบโตต่ำกว่าศักยภาพที่ควรเป็น สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า หากประเทศไทยยังคงใช้กรอบกฎหมายและนโยบายเดิม ผู้บริโภคจะยังคงเผชิญกับความเสี่ยงจากสารตกค้างและอาหารที่ไม่ได้มาตรฐาน ขณะที่เกษตรกรจะขาดโอกาสในการเข้าถึงตลาดอาหารมูลค่าสูงที่สร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังนั้น การปฏิรูปกฎหมายอาหารให้ทันสมัยควบคู่กับการกำหนดเป้าหมายและมาตรการสนับสนุนการเติบโตของอาหารปลอดภัยในระดับชาติ จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญในการยกระดับความปลอดภัยอาหารและสุขภาพของคนไทยอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อยกระดับความปลอดภัยด้านอาหาร

1. ขอให้ผลักดันร่างพระราชบัญญัติอาหารฉบับใหม่ ที่สภานิติบัญญัติของวุฒิสภาเสนอ แทนที่พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ซึ่งมีสาระสำคัญในการปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายให้เท่าทันรูปแบบการบริโภคในสังคมปัจจุบัน โดยมีมาตรการกำกับดูแลตั้งแต่ต้นทางการผลิตจนถึงการจำหน่ายและการโฆษณาอาหารอย่างครบถ้วนและชัดเจน มีการเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำความผิดที่เข้มงวดและเป็นไปตามสัดส่วนของความผิด พร้อมทั้ง เพิ่มการจัดตั้งคณะกรรมการอาหารแห่งชาติแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้บริโภค และเพิ่มให้มีระบบการติดตามการกระจายสินค้าผลิตภัณฑ์อาหารออกสู่ตลาด (Tracking) และมีระบบการเรียกคืนผลิตภัณฑ์ (Recall) ที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ระบบที่สามารถติดตามได้ว่า อาหารที่เป็นอันตรายอยู่ ณ ที่ใด

2. ขอให้กำหนดเป้าหมายการเพิ่มผลผลิต และพื้นที่เกษตรอินทรีย์ในระดับชาติ และใช้มาตรการด้านการเงิน การตลาด เทคโนโลยี และการจัดการทรัพยากร เพื่อสร้างตลาดที่มั่นคงและเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเปลี่ยนผ่าน โดยกำหนดเป้าหมายการเติบโตด้านอาหารปลอดภัยในอัตราร้อยละ 10 ต่อปี

รัฐจ่ายเงิน 3 กองทุนสุขภาพอย่างเท่าเทียม

สถานการณ์ปัญหาปัจจุบัน

วิกฤตความเหลื่อมล้ำในระบบสาธารณสุขไทยในปัจจุบันกลายเป็นประเด็นที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะปัญหาความแตกต่างของมาตรฐานการจัดสรรงบประมาณระหว่าง 3 กองทุนหลัก ได้แก่ กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สิทธิบัตรทอง) กองทุนประกันสังคม และสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพและสิทธิประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับอย่างไม่เท่าเทียมกัน แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะระบุถึงสิทธิในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่มีมาตรฐาน แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าอัตราการจ่ายเงินอุดหนุนรายหัวและเพดานการเบิกจ่ายขาดความเป็นระเบียบ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์และแบบแผนอย่างมาก สถานการณ์นี้ทำให้เกิดปรากฏการณ์ "คนไม่เท่ากันในโรงพยาบาลเดียว" ที่ซึ่งผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บป่วยลักษณะเดียวกันอาจได้รับการเข้าถึงยาบางประเภทหรือเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่แตกต่างกันเพียงเพราะสิทธิการรักษาที่ไม่เหมือนกัน การที่รัฐบาลและพรรคการเมืองขาดนโยบายในการรวมหรือปรับมาตรฐานการสนับสนุนงบประมาณให้มีความเท่าเทียมกันนั้น ไม่เพียงแต่เป็นการสะท้อนถึงความไม่ยุติธรรมในเชิงโครงสร้าง แต่ยังส่งผลให้โรงพยาบาลในสังกัดรัฐต้องแบกรับภาระต้นทุนที่เกินตัวในบางกองทุนนำไปสู่ปัญหาการขาดสภาพคล่องและคุณภาพการบริการที่ลดลงในระยะยาว

ในขณะเดียวกัน ผู้บริโภคที่ตัดสินใจเข้าถึงบริการของโรงพยาบาลเอกชนเพื่อเลี่ยงความแออัดของสถานพยาบาลรัฐ กลับต้องเผชิญกับวิกฤตราคารักษาพยาบาลที่พุ่งสูงขึ้นอย่างไร้การควบคุมจนกลายเป็นภาระหนี้สินในครัวเรือนที่รุนแรง ปัจจุบันราคาค่าบริการและค่ายาในโรงพยาบาลเอกชนถูกกำหนดโดยกลไกตลาดที่ขาดความโปร่งใสในเชิงโครงสร้างต้นทุน ทำให้ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าราคาที่จ่ายไปนั้นสอดคล้องกับต้นทุนที่แท้จริงหรือไม่ ปัญหานี้ทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อไม่มีการกำหนด "เพดานราคา" ที่เป็นธรรมและชัดเจน ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการรักษาที่รวดเร็ว โดยมีเพียงกลุ่มผู้มีรายได้สูงเท่านั้นที่สามารถแบกรับภาระนี้ได้ ในขณะที่ชนชั้นกลางและผู้ใช้แรงงานต้องแบกรับความเสี่ยงทางการเงินหากเกิดความเจ็บป่วยฉุกเฉิน การปล่อยให้ภาคเอกชนดำเนินธุรกิจโดยไม่มีเกณฑ์กำกับดูแลที่เข้มงวดในด้านราคาทางการแพทย์ ถือเป็นการผลักภาระให้ประชาชนอย่างไม่เป็นธรรมและเป็นการซ้ำเติมวิกฤตเศรษฐกิจในระดับบุคคล

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. ขอให้พรรคการเมืองมีนโยบายการสนับสนุนจ่ายเงินให้ 3 กองทุนเท่าเทียมกัน
2. ขอให้ทุกพรรคการเมืองมีนโยบายควบคุมราคา ค่าบริการโรงพยาบาลเอกชน อาทิ เพดานราคาค่ารักษายาบาล โครงสร้างต้นทุนค่ารักษายาบาล

สิ่งที่ต้องทำ และสิ่งที่ไม่ควรทำสำหรับนโยบายของพรรคการเมือง

สิ่งที่ต้องทำ

- 1.ให้นำร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบเพื่อความซื่อสัตย์สุจริตของสินค้า พ.ศ. ซึ่งสภาผู้บริโภคนเสนอ เข้าพิจารณาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเห็นหลักการร่างกฎหมายในวาระ 1
- 2.ให้คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ร้องขอต่อวุฒิสภาให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติอากาศสะอาด พ.ศ. ในวาระ 2 และวาระ 3 ภายใน 60 วัน นับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก
- 3.ให้นายกรัฐมนตรีคนใหม่รับรองร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ที่สภาผู้บริโภคนเสนอให้เข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
- 4.สนับสนุนการบริโภคที่ยั่งยืนและรับผิดชอบต่อสังคม (Sustainable and Responsible Consumption) เพื่อแก้ไขปัญหาภูมิอากาศ

สิ่งที่ไม่ควรทำ

- 1.สร้างอาคารสูงในซอยแคบผิดกฎหมาย
- 2.สร้างถนนที่ไม่แก้ปัญหาจราจร เช่น ทางด่วนชั้นที่ 2 (Double Deck)
- 3.ส่งเสริม “ธุรกิจสีเทา”
- 4.โครงการ Landbridge